

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Dışişleri Bakanı Sayın Ahmet DAVUTOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim. 25.02.2014

Osman KÖRUTÜRK

İstanbul Milletvekili

Hükümetiniz, uzun yıllardır büyük çaplı bir iç savaş ve siyasal otorite boşluğu ile mücadele etmekte olan Somali ile ilişkilerini yeni bir yaklaşım gibi takdim etmeye çaba sarfetmekte, Dışişleri Bakanlığı Somali'ye Hükümetinizce önemli miktarda para yardımı yapılmakta olduğunu ilan edegelmektedir. Oysa 1992 yılında bu yana birbirini izleyen tüm T.C. Hükümetleri bu ülkenin normalleşmesine her türlü katkıda bulunmaya çaba göstermişlerdir. Afrika'da Somali ve onun gibi zor durumda bulunan diğer ülkelere yardım yapılması, bu yardımın doğru usullerle ve şeffaf olarak yönetilmesi ve yerinde kullanılmasının sağlanması hâlinde kuşkusuz Türkiye'nin dış politika ilkeleriyle bağdaşmaktadır. Ancak TBMM Genel Kurulunda 2014 yılı merkezi bütçe görüşmeleri sırasında Sayıştay raporlarının Meclisimize gönderilmemiş olması ve 17 Aralık 2013 tarihinde ortaya çıkan, Hükümetinize mensup dört bakanın karıştığı geniş çaplı yolsuzluk, Hükümetinizin yaptığı kamu harcamaları meyanında yurtdışına gönderilen yardımlar konusunda da kamuoyunun zihninde soru işaretleri uyanmasına yol açmıştır.

Bu cümleden olmak üzere halihazır Somali Hükümetinin hesap verebilirliğin çok kuşkulu olması, bu ülkede normal kanallardan finansal işlem yürütülmesine imkân verecek bankacılık ve mali denetleme mekanizmalarının bulunmaması, ayrıca Somali Merkez Bankasında 2013 yazında ortaya çıkan büyük yolsuzluk ve zimmet skandalı, bu ülkeye yapılan yardımların yerine ulaştığı konusunda ciddi şüpheler doğmasına yolaçacak unsurlar olarak belirmektedir.

13 Şubat 2014 tarihinde Reuters Ajansı ile 17 Şubat 2014 günkü Fransız Le Figaro Gazetesinin verdikleri ve bunlara atfen ulusal basınıma da yansıyan haberlerde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin Somali'ye önemli miktarda maddi yardımda bulunduğu; yukarıda sözü edilen bankacılık sistemi yokluğu nedeniyle bu yardımın nakit olarak iletildiği ve Türkiye'nin Somali'ye yaptığı yardımı 2013 yılı Aralık ayı itibarıyla sebep göstermeden durdurduğu açıklanmıştır. Haberlerin devamında yıllık toplam bütçesi yalnızca 110 milyon dolar olan Somali'ye Türkiye tarafından bugüne kadar ne kadar yardım yapıldığının bilinmediği kaydedilmiş, ancak yukarıda sözü edilen Merkez Bankası skandalına da adı karışmış olan Somali Merkez Bankası eski Başkanı Abdusselam Omar'ın 2013 yılı Haziran ayından Aralık (dahil) ayına kadar T.C. Mogadişu Büyükelçiliğince kendisine "kutular içinde 100'er dolarlık banknotlar hâlinde her ay 4.500.000 dolar" nakit verildiğini, bu tediyeinin Aralık ayında kesildiğini söylediği aktarılmıştır. Bu çerçevede:

1) Somali'ye Hükümetiniz döneminde bugüne kadar ülkemizce yapılmış olan yardımın miktarı ne kadardır? Bu yardımın ne kadarlık bir bölümü elden nakit olarak verilmiştir? Yerleşik bankacılık sistemi olmayan bu ülkeye yapılan yardımın kaydı nasıl tutulmakta, mahsubu nasıl yapılmaktadır?

2) Yukarıda kısaca ifade edildiği üzere, geçtiğimiz yıl Somali Merkez Bankasında büyük bir yolsuzluk skandalı patlak vermiş, banka görevlilerinin kendi zimmetlerine usulsüz para aktardıklarının ortaya çıkması üzerine birçok batılı ülke Somali'ye yapmakta oldukları yardımı durdurmuşlardır. Bu duruma rağmen Hükümetiniz Somali'ye yardımı hangi güvenceye dayalı olarak Aralık 2013 tarihine kadar sürdürmüştür? Somali Hükümeti yapılan yardımın eline ulaştığına,

nerelerde nasıl kullanıldığına dair Türkiye'ye somut verilere dayalı resmi nitelikte bir hesap vermekte midir? Bu hesap Sayıştay denetiminden geçmekte midir?

3) Türkiye ile hâlihazır Somali Hükümeti arasındaki yakın ilişkiden hoşnut olmayan El Kaide bağlantılı Eş Şebab Terör Örgütü geçtiğimiz yıl Temmuz ayında Mogadişu Büyükelçiliğimize yönelik olarak üç kişinin ölümü ve dokuz kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan bir saldırıyı üstlenmiştir. Aynı terör örgütü geçtiğimiz haftasonu Türkiye'yi "Somali'nin en büyük düşmanı" ilan etmiş, bunu ülkemizin NATO üyesi olmasına ve "Somali'de Hristiyan çıkarlarını gözetmesine" bağlamıştır. Somali Hükümetine tarafınızdan verilen yardımın bu suçlamayla bir bağlantısı var mıdır? Mogadişu Büyükelçiliğimizin ve personelinin fiziki güvenliği nasıl ve ne ölçüde sağlanmaktadır? Mogadişu'da başka hangi ülkelerin Büyükelçilikleri bulunmaktadır? Bu ülkede bir Büyükelçilik bulundurulmasına karar verilirken, Büyükelçilik personelinin can güvenliği ile ülkemizin bu Büyükelçiliğin varlığından sağlayacağı çıkarların orantısı gerektiği şekilde hesaplanmış mıdır?